

Waardevastheid van het pensioen. De beide pensioenfondsen hebben beloofd te streven naar waardevastheid van het pensioen. Zoals onder andere in Medisch Contact van 5 maart jl. reeds werd vermeld in een artikel van de heer J.M.G. Hoes, directeur van de beide pensioenfondsen, is de waardevastheid sedert 1973 ook daadwerkelijk gerealiseerd. Korthedshalve zij naar dit artikel verwezen (een overdruk ervan is overigens aan alle deelnemers toegezonden).

Regeling enquête. Onder punt 2 van deze reactie zijn reeds enkele vraagtekens geplaatst bij de waarde van de mini-enquête van de actiegroep. Ook is hiervoor onder punt 7 reeds aangegeven langs welke wegen de individuele leden en vertegenwoordigers invloed kunnen uitoefenen op het pensioenbeleid. Daarenboven is vanuit de LSV reeds een enquête gaande onder de universitair werkzaam zijnde specialisten, terwijl – en dat niet in de laatste plaats – er ten tijde van de totstandkoming van de pensioenfondsen uitvoerig in den lande is vergaderd over de voor- en nadelen van een eigen pensioenfonds. In overgrote meerderheid waren zowel huisartsen als specialisten het erover eens dat er een eigen beroepspensioenfonds diende te komen. Kritiek op de pensioenfondsen kan en mag, indien die kritiek relevant is, uiteraard leiden tot verbeteringen.

Utrecht, april 1982

S. VAN RANDEN (voorzitter)
namens het bestuur van de
Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen
dr. A.A. SOLLEWIJN GELPKE (voorzitter)
namens het bestuur van de
Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten

Met de reactie van de pensioenfondsbestuurders is de discussie – over de kwaliteit van de pensioenfondsen – in de redactionele kolommen van dit Tijdschrift geopend; dit verheugt ons. Bovendien zijn wij verheugd over de golf van adhaesiebetuigingen die ons na de oproep heeft bereikt.

Over de waarde van een enquête

Bij de in juni 1980 gehouden enquête werden drie vragen gesteld:

1. Wat vindt u van de huidige verplichte pensioenregeling? Ruim 60% had min of meer ernstige bedenkingen.
2. Wat vindt u van het rendement? Vrijwel niemand was hier gelukkig mee.
3. Hoe zou u het vinden om, als u reeds een eigen pensioenregeling had, ook nog eens tot deze regeling te worden gedwongen? Meer dan 85% zou dit een schandelijke zaak vinden.

Deze enquête is vermeld omdat ze aan het begin stond van de activiteiten van de Actiegroep. Met deze enquête wordt uiteraard niets aangetoond, maar ze heeft ons wel overtuigd dat wij niet alleen stonden met onze gevoelens van onvrede en de uitslag van de enquête heeft ons de impuls gegeven om met ons werk te beginnen.

Er is echter nog een enquête door de Pensioenfondsen genoemd en dat is de enquête van de L.S.V. onder de universitaire specialisten. Het is misschien uit onkunde dat de Pensioenfondsen hier onjuiste informatie geven. De enquête is uitsluitend gehouden onder die universitaire specialisten die L.S.V.-lid zijn en dus niet de universitaire specialisten die zich door de L.S.V. verraden voelden en daarom bedankt hebben voor de K.N.M.G. Bovendien niet onder de universitaire specialisten die nooit lid van de K.N.M.G. geweest zijn.

Van tevoren kunnen we dus wel zeggen dat de uitslag van deze enquête van weinig waarde zal zijn. Bovendien is de wijze waarop deze enquête wordt gehouden beneden peil. Er wordt slechts gevraagd of de universitaire specialist wel dan niet deelnemer zal blijven. Hiermee wordt voorbijgegaan aan de vraag of er universitaire specialisten zijn die best een aanvulling op een universitair pensioen zouden kunnen gebruiken, maar niet onder de huidige voorwaarden.

De deskundigen

De juridisch adviseur van de Actiegroep is mr. H.A. Zanolli te Den Haag. De actuaris is drs. J.C. Hoogteijling, lid van de Maatschap Actuarieelbureau dr. W.G.J. ten Pas te Amsterdam.

Vergelijking met het P.G.G.M.

Het P.G.G.M. geeft aan alle deelnemers van laag tot hoog voor elke gulden betaalde premie een aanmerkelijk hogere pensioenopbouw dan onze eigen pensioenfondsen. Bovendien heeft het P.G.G.M. nog een invaliditeitspensioen. Dit alles voor een premie die aanmerkelijk lager ligt dan de premie van onze eigen pensioenfondsen. Bovendien blijft er bij het P.G.G.M. nog ruimte over om het pensioen te berekenen over het gemiddelde salaris van de laatste 2 dienstjaren en dit fonds kent ook nog een V.U.T.-regeling; toegegeven zij echter dat in onze fondsen een grote solidariteit jegens oud-collegae is ingebouwd. Zij die in hun P.G.G.M.-periode met een laag salaris en dus ook een lage pensioenpremie zijn begonnen en met een hoog salaris eindigen krijgen hier dus een belangrijk voordeel dat minder geldt voor hen die een minder grote stijging van hun salaris in de P.G.G.M.-periode hebben meegemaakt.

Op grond van deze gegevens hebben wij dan ook tijdens ons gesprek met de pensioenfondsbesturen gesteld dat gezien de opgebouwde reserves van onze eigen pensioenfondsen er ruimte was voor een belangrijke pensioenverbetering. Het antwoord van de actuaris van onze pensioenfondsen, de heer Van Rooyen was: „U hebt gelijk, maar u wilt te snel.” Bovendien heeft de heer Van Rooyen de heer Hoes op de vingers getikt toen deze laatste tijdens de vergadering een soortgelijk verhaal over het P.G.G.M. hield als de pensioenfondsbestuurders nu houden.

Resumerend moet nogmaals gesteld worden dat met de betaalde premies een belangrijk hoger pensioen opgebouwd kan worden dan nu het geval is. Dat bovendien de reeds gepensioneerden en de nabestaanden van overleden collegae op dit moment onvoldoende uitgekeerd krijgen. Met nadruk zij hier herhaald dat het schrijnend is dat de beloofde waardevastheid van de ingegane pensioenen niet wordt waargemaakt. Dit alles komt omdat de pensioenfondsen blijven vasthouden aan de uitgangspunten van 10 jaar geleden. Inmiddels is de economische situatie drastisch gewijzigd; met name ontvangen de pensioenfondsen een belangrijk hogere rente dan waarvan ze bij hun pensioenberekening zijn uitgegaan, terwijl de inflatie beperkt is gebleven. Deelnemersraden en besturen hadden op deze ontwikkeling dienen te reageren, maar zij zijn in gebreke gebleven.

De universitaire specialisten

De wijze waarop de universitaire specialisten op het laatste moment voor de verplichtstelling van de pensioenregeling bij deze regeling zijn betrokken is weinig elegant geweest. Het percentage waarmee de honoraria destijds zijn omhoog gegaan terzake van de pensioenregeling dekt lang niet hetgeen deze groep betalen moet. Bovendien hebben velen een reeds uitstekende pensioenvoorziening. Het

P.M.S.-bestuur heeft de mogelijkheid aan universitaire specialisten die een goede pensioenvoorziening hebben vrijstelling van betaling te geven. Voor zover ons bekend is dit nooit gebeurd.

De hardheidsclausule

Naar hetgeen ons bekend is over toepassing van de hardheidsclausule krijgen wij de indruk dat deze bijzonder hard wordt toegepast en dat de pensioenfondsbesturen niet toegankelijk zijn voor redelijke argumenten. Over deze hardheidsclausule moet meer informatie komen. De gegevens over de hardheidsclausule moeten gepubliceerd worden, dus zowel de argumenten van de aanvrager als het oordeel van de besturen, zodat ieder zich een duidelijk beeld kan vormen.

Wij menen dat genoeg is gebleken dat de huidige gang van zaken binnen de pensioenfondsen dringend revisie behoeft en dat besturen en deelnemersraden inclusief hun adviseurs hier in gebreke blijven. De verplichte beroepspensioenregeling zou een plezierige – want belastingvrije – manier moeten zijn om voor de oude dag te sparen. Op dit moment zitten wij echter met een insufficiënte, onaangepaste beroepspensioenregeling. De Actiegroep zal niet rusten voordat wij een goede beroepspensioenregeling hebben. Zij stelt adhaesiebetuigingen en financiële steun zeer op prijs (ABN rek. nr. 50.01.53.760; bankgironummer: 709; t.n.v. Actiegroep Artsenpensioen).

Rotterdam, mei 1982

W.C. COHEN TERVAERT,
B. VAN LINGE,
J.M.W. SCHELTEMA,
namens de Actiegroep Artsenpensioen,
Postbus 4386,
3006 AJ Rotterdam

Huisartsen in gezondheidscentra en verplichte pensioenpremie

Onlangs verscheen een oproep, getekend door meer dan 100 huisartsen en specialisten, om mee te doen aan een enquête waarin zou moeten worden nagegaan wat de verplichte deelnemers aan de Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen (SPH) en de Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten (SPMS) vinden van hun pensioenfondsen. Ongeacht de motieven van de Actiegroep Artsenpensioen is een dergelijke enquête een goede zaak, want er bestaat onvrede alom over de bestaande regeling. Niet alleen bij vrijgevestigde huisartsen en specialisten, maar ook bij huisartsen (in loondienst) in gezondheidscentra. Deze groep heeft zijn eigen, specifieke problemen met de bestaande regeling, die uitgaat van vrijgevestigde solisten en net doet alsof een loondienstverband niet bestaat. De SPH negeert zelfs het bestaan van werkgevers (de rechtspersoon waarin het gezondheidscentrum is ondergebracht) door nota's en correspondentie van welke aard dan ook consequent aan de huisarts te zenden, i.p.v. aan de afdrachtplichtige werkgever. Deze houding is illustratief voor de starre wijze waarop het bestuur van de SPH zijn taak opvat.

Om te trachten hierin verandering te brengen is sinds enige tijd een Werkgroep Huisartsenpensioen actief. Een honderdtal huisartsen dat werkzaam is in gezondheidscentra – al dan niet in loondienst – heeft inmiddels adhesie betuigd. Gesprekken over de bestaande problemen zijn – zij het met enige moeite – mogelijk, het creëren van oplossingen ligt kennelijk aanzienlijk moeilijker.

Wat zijn de problemen? Artsen in gezondheidscentra en vergelijkbare instellingen kiezen voor een kleinere praktijkomvang (ca. 2.000 patiënten, soms minder, soms meer) en vaak ook voor een (veel) lager salaris dan gangbaar is. Belangrijkste doelstellingen daarbij zijn praktijkverkleining (waardoor meer tijd en aandacht per patiënt en voor overleg beschikbaar is) en het vrijmaken van een deel van de binnenkomende gelden voor activiteiten die de zorg moeten verbeteren. Bij een lager salaris past uiteraard een lagere pensioenopbouw, en juist daarmee houdt de door de SPH gehanteerde systematiek niet of nauwelijks rekening. Niet het door de arts genoten salaris is bepalend voor zijn pensioenopbouw, maar de door het centrum verworven inkomsten uit de activiteiten van de arts. De relatie inkomen-pensioen, die essentieel is voor dit type verzekeringen, is volledig verdwenen.

Daarnaast vraagt de SPH bijzonder hoge premies, die het budget van een centrum onevenredig belasten, en de ruimte die door een lager salaris van de huisartsen gecreëerd wordt, weer opsoupeert. Bij die gezondheidscentra, die gesubsidieerd worden via de AWBZ vallen de pensioenkosten onder het zg. subsidiabele tekort. Dat wil zeggen dat de gemeenschap opdraait voor (een deel) van de hoge premies. En wat komt daarvoor terug? Een „basispensioen” dat in geen verhouding staat tot de betaalde premies. Voor een aanzienlijk geringer bedrag zou een zelfde pensioen te verzekeren zijn bij een van de grote pensioenfondsen. Bijkomend voordeel is dat dan alle werknemers van een gezondheidscentrum bij hetzelfde fonds zitten (meestal PGGM) en op dat punt dus een gelijke rechtspositie hebben.

Er zijn in het verleden een aantal processen gevoerd over de claims van de SPH (o.a. door het wijkwelzijnscentrum Afrikaanderwijk) en deze zijn alle verloren door de centra. De wet biedt de SPH, eenmaal erkend zijnde, de mogelijkheid om een regeling naar eigen goeddunken te ontwerpen en deze dwingend op te leggen. Het in het leven roepen van speciale regelingen voor speciale groepen behoort tot de mogelijkheden, mits de SPH enige souplesse kan opbrengen en nieuwe ontwikkelingen in de gezondheidszorg een kans wil geven. Tot op heden heeft de SPH helaas evenveel soepelheid gedemonstreerd als een blok beton. Ook acties vanuit de politieke hoek, zoals kamervragen, hebben tot nu toe niets opgeleverd. Niettemin gaan wij door met acties om te komen tot een aanvaardbare regeling, al dan niet in SPH-verband. Elke actie, die de verandering kan brengen in de starre opstelling van de SPH juichen wij toe, ook als daaraan andere motieven ten grondslag liggen dan de onze.

Oss, april 1982

P. RAM,
namens de
Werkgroep Huisartsenpensioen

Dat er aan onze beroepspensioenregelingen een aantal ernstige fouten kleven wordt door collega Ram nog eens duidelijk aangetoond. Ook wij hebben in onze oproep de problemen van huisartsen in loondienst genoemd. Het is duidelijk dat een belangrijke groep artsen hier op onredelijke wijze wordt bejegend en aanpassing van het pensioenreglement had dan ook reeds vele jaren geleden plaats moeten vinden.

Mei 1982

B. VAN LINGE,
W.C. COHEN TERVAERT,
J.M.W. SCHELTEMA,
namens de Actiegroep Artsenpensioen